

KUJMXOPVP3G2

KRAJSKÝ ÚŘAD JIHOMORAVSKÉHO KRAJE

Odbor životního prostředí
Žerotínovo náměstí 3, 601 82 Brno

Č. j.:	Sp. zn.:	Vyřizuje/linka	Brno
JMK 61975/2023	S-JMK 26035/2023 OŽP/Ško	Mgr. Vlasta Škorpíková/4322	27.04.2023

ROZHODNUTÍ

Krajský úřad Jihomoravského kraje, odbor životního prostředí, jako věcně a místně příslušný správní orgán ochrany přírody a krajiny ve smyslu § 29 odst. 1 a § 67 odst. 1 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích, a ve smyslu § 77a odst. 5 písm. o) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (dále jen „zákon“) a v souladu s příslušnými ustanoveními zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“), rozhodl v řízení o udělení výjimky ze základních podmínek ochrany zvláště chráněných druhů živočichů takto:

Organizaci TYTO, z. s., se sídlem Nenakonice 500, 783 75 Věrovany (IČ 26523141), se u sovy pálené (*Tyto alba*) podle

I. § 56 odst. 1 a 2 písm. a) a d) zákona pro účely ochrany, výzkumu a vzdělávání povoluje výjimka ze zákazů, konkrétně jde o kontroly až 50 hnízd ročně (i opakované), zahrnující mimo jiné foto- a videodokumentaci probíhajícího hnízdění, na území Jihomoravského kraje s výjimkou maloplošných a velkoplošných zvláště chráněných území, za předpokladu splnění následujících podmínek:

1. kontroly a dokumentaci probíhajícího hnízdění budou provádět poučené osoby, citlivě a krátce tak, aby nebyla ohrožena hnízdní úspěšnost dotčených párů;
2. do 31. prosince každého roku platnosti výjimky bude zdejšímu orgánu ochrany přírody zaslána zpráva a počtu kontrolovaných hnízd, jejich lokalizaci, případně hnízdní úspěšnosti, bude-li známa.

II. § 56 zákona nepovoluje výjimka ze zákazů pro účely příkládání mláďat odchovaných v zajetí do hnízd v přírodě; odebrání handicapovaných mláďat z hnízd v přírodě a jejich umístění do náhradního hnízda sovy pálené s mláďaty v přírodě a telemetrie jedinců.

III. § 56 zákona nevydává výjimka pro monitoring a vyhledávání hnízd; údržbu hnízd a hnízdních budek, jejich čištění, opravu a přemístování; budování nových hnízd a hnízdních příležitostí; zabezpečení ohrožených hnízd; odebrání handicapovaných mláďat, která by jinak nepřežila, z hnízd v přírodě a jejich umístění do příslušné záchranné stanice a kroužkování mláďat a adultních jedinců, protože není potřebná.

Platnost tohoto rozhodnutí je omezena na období od data nabytí právní moci do 31.12.2033.

Účastník řízení dle § 27 odst. 1 správního řádu: TYTO, z. s., Nenakonice 500, 783 75 Věrovany (IČ 26523141).

Odůvodnění

Dne 16.02.2023 podala organizace TYTO, z. s., se sídlem Nenakonice 500, 783 75 Věrovany, IČ 26523141 (dále také „žadatel“), u odboru životního prostředí Krajského úřadu Jihomoravského kraje žádost o vydání výjimky pro monitoring, ochranu a výzkum sovy pálené (*Tyto alba*) na území Jihomoravského kraje s výjimkou velkoplošných a maloplošných zvláště chráněných území. Dnem podání žádosti bylo ve smyslu § 44 odst. 1 správního řádu zahájeno správní řízení o povolení výjimky podle § 56 zákona. Oznámení o zahájení řízení č. j. JMK 44118/2023 ze dne 21.03.2023 bylo v souladu se zněním § 71 odst. 3 zákona zasláno všem dotčeným obcím. O zahájení řízení byly informovány také zájmové spolky, které ve smyslu § 70 odst. 2 zákona požádaly o podávání informací o zahajovaných řízeních podle tohoto zákona a u nichž věcná specifikace žádosti odpovídá předmětu tohoto řízení. Jsou jimi Česká společnost ornitologická – Jihomoravská pobočka, Brno, a Čisté Šlapanice, Šlapanice. Žádný účastník řízení se k dnešnímu dni k věci nevyjádřil, žádný spolek neoznámil svoji účast v řízení.

Sova pálená je vyhláškou č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona, řazena mezi silně ohrožené druhy České republiky. Zároveň patří mezi druhy, které jsou předmětem ochrany podle práva Evropských společenství. V aktuálním Červeném seznamu obratlovců ČR¹ je řazena mezi druhy kriticky ohrožené s odůvodněním, že velikost její populace klesla u nás od roku 1989, kdy u nás hnízdilo 400–700 párů, na 100–200 párů, navíc s velkými meziročními výkyvy.

Žadatel se ochranou a výzkumem sovy pálené v České republice dlouhodobě zabývá. Díky jeho aktivitě, především rozmisťování hnízdních budek a péči o ně, nachází tato sova vázaná v našich podmínkách tradičně na lidská sídla i dnes příležitosti k hnízdění. Svě zkušenosti a znalosti publikuje, kromě řady odborných článků vydal např. výpravnou publikaci Sova pálená (2008). O odborném zázemí žadatele není tedy pochyb.

Předložená žádost zahrnuje v podstatě všechny činnosti, kterým se spolek v souvislosti s ochranou a výzkumem sovy pálené věnuje. Z nich zdejší správní orgán vyčlenil ty, pro které není vydání výjimky potřebné (výrok III). Jsou to především aktivity, které nepředstavují škodlivý zásah do přirozeného vývoje druhu, tedy rozmisťování a přemisťování budek, jejich opravy, čištění či jiná údržba (za předpokladu, že vše probíhá v mimohnízdním období). Rovněž přemístění handicapovaných mláďat do záchranné stanice nelze považovat za škodlivý zásah do jejich vývoje, když bez něj by nepřežila. Dále žadatel nepotřebuje výjimku ke kroužkování mláďat a dospělých jedinců, protože se na něj a daný druh vztahuje vyhláška č. 152/2006 Sb., o odchylném postupu při ochraně ptáků a výjimce ze základních ochranných podmínek zvláště chráněných druhů ptáků pro jejich značení.

Ze zbývajících činností, které mohou představovat škodlivý zásah do přirozeného vývoje jedinců, povoluje zdejší správní orgán opakované kontroly hnízd, protože ty jsou základem monitoringu druhu a jeho hnízdní úspěšnosti. Lze přitom pořídit i potřebnou foto- či videodokumentaci.

¹ Chobot K. & Němec M. (eds), 2017: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Obratlovci. *Příroda* 34

Požadováno je jen to, aby tyto činnosti vykonávaly poučené osoby a aby ptáci byli stresu vystaveni co nejméně a co nejkratší dobu.

Naopak přikládání mláďat odchovaných v zajetí do hnízd v přírodě může být dosti kontroverzní. Jde o výrazný zásah do hnízdění daného páru, protože jeho počet vajec, resp. mláďat se odvíjí od úživnosti prostředí. Přidáním mláďete může dojít k tomu, že počet vyvedených mláďat bude nakonec nižší, resp. budou mít vyvedená mláďata horší kondici, tedy i horší vyhlídky na přežití. Rovněž pro rodičovské ptáky může krmení většího počtu mláďat představovat zátěž, která negativně ovlivní jejich fitness. Žadatel neuvádí, v jakých případech by k tomuto kroku přistoupil.

Podobně neodůvodněný je záměr „odebrání handicapovaných mláďat z hnízd v přírodě a jejich umístění do náhradního hnízda sovy pálené s mláďaty v přírodě“. Jako logické se jeví umístit takováto mláďata do záchrané stanice, ale jejich pouhé přemístění do hnízda jiného páru podle názoru zdejšího orgánu ochrany přírody problém neřeší.

Poslední činností, která není tímto rozhodnutím povolována, je telemetrie jedinců. Žadatel sám uvádí, že příslušná technologie zaručující úspěšnost této metody není zatím vyvinuta. Za těchto okolností je nemožné posoudit, jaký ty mohla mít na předmětné jedince dopad.

K výše uvedenému zdejší správní orgán dodává, že jmenované činnosti lze v případě promyšleného zájmu, nejspíše v rámci cíleného projektu, povolit, ale spíše jednorázově pro konkrétní záměr než obecně na období mnoha let, když dnes není zřejmé, jak se populace sovy pálené bude vyvíjet.

Nepředvídatelnost dalšího vývoje je rovněž důvodem, proč je výjimka vydávána na 10 let (ne na 20, jak se uvádí žádosti). Situace se může zásadně zlepšit, nebo i zhoršit, a po deseti letech bude namísto předmět výjimky znovu posoudit, příp. výrok a podmínky rozhodnutí přehodnotit.

Z výše uvedené argumentace plyne, proč je výjimka vydávána v zájmu ochrany volně žijících živočichů a pro účely výzkumu a vzdělávání, tj. podle § 56 odst. 2 písm. a) a d) zákona. Zároveň je z ní zřejmé, že povolovaná činnost nemůže ovlivnit dosažení či udržení příznivého stavu druhu z hlediska ochrany – rušení spojené s kontrolou hnízdišť, které provádí zkušený odborník, je pro vývoj dotčených jedinců zanedbatelné. Žadatel takto postupuje dlouhodobě bez negativního dopadu na předmětný druh. Jiné uspokojivé řešení v daném případě neexistuje, protože jinými metodami nelze potřebné údaje v požadovaném rozsahu a kvalitě získat.

V souladu se zněním § 56 odst. 7 zákona byly zohledněny rovněž požadavky dle § 5b odst. 3 a 5 zákona. Ve výroku je označen druh, na který se výjimka vztahuje, včetně množství jedinců (50 hnízd, tj. 100 jedinců), kteří mohou být výjimkou ovlivněni (daný počet je spíše nadsazený, předpokládá se však kontrola všech obsazených budek a nevylučuje se pozitivní vývoj). Uvedeny jsou rovněž důvody pro výjimku, stanoveny jsou časové a místní okolnosti a způsob kontrol (podmínka 2 výroku I.). Ze zprávy by mělo být patrné, kolik hnízd bylo v daném roce zkontrolováno a na kterých lokalitách, případně jaký byl výsledek hnízdění. Údaje tohoto typu jsou navíc dále využívány v úřední činnosti při posuzování různých záměrů, které by mohly mít na sovu pálenou a její biotop negativní vliv.

Zdejší správní orgán je přesvědčen, že legislativní podmínky pro vydání výjimky byly splněny, a na základě výše uvedených skutečností a úvah rozhodl tak, jak je uvedeno v jeho výroku.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí může podle § 81 a 82 správního řádu účastník řízení podat do 15 dnů ode dne jeho doručení odvolání k Ministerstvu životního prostředí ČR podáním u Krajského úřadu Jihomoravského kraje, odboru životního prostředí, Žerotínovo nám. 3, 601 82 Brno. Odvolání se podává v takovém počtu stejnopisů, aby každý účastník dostal jeden stejnopis a jedno vyhotovení zůstalo správnímu orgánu.

Ing. Mojmír Pehal
vedoucí odboru

Doručuje se

a) Účastníci řízení

1. TYTO, z. s., Nenakonice 500, 783 75 Věrovany
2. Města, městyse a obce Jihomoravského kraje kromě obcí Ostrov u Macochy a Rudice v okrese Blansko, Klentnice v okrese Břeclav a Malá Vrbka, Nová Lhota, Radějov a Suchov v okrese Hodonín

b) Na vědomí

3. ČIŽP, OI Brno, odd. ochrany přírody, Lieberzeitova 14, 614 00 Brno